

Heti gazdasági figyelő - HORVÁTORSZÁG

I. GAZDASÁGI HÍREK

A török Yildirim Csoport aláírta a szerződést az INA-val és a PPD-vel a Terra Mineralna Gnojiva cég megvásárlásáról

A Yildirim Csoporttal kötött szerződés aláírásával megkezdődött a Terra Mineralna Gnojiva vállalat tulajdonosváltása, melynek 54,52%-os részesedése van a kutinai Petrokemijában. Az akvizícióval a kutinai Petrokemija műtrágyagyár új többségi tulajdonost kap. A Terra Mineralna Gnojiva tulajdonosváltási folyamatának befejezésére az adásvételi szerződés feltételeinek teljesülését követően kerülhet sor. A Terra Mineralna Gnojiva megvásárlásáról szóló tárgyalások és a Petrokemija működésének részletes átvilágítási folyamata több mint két évig tartott. A Terra Mineralna Gnojiva a PPD (Első Földgázipari Vállalattól -Prvo Plinarsko Drustvo) és az INA partnervállalata, amely 2018. október 31-én vált a Petrokemija társtulajdonosává. A Petrokemija, mely az egyetlen horvát műtrágyagyár, csődjének elkerüléséhez a 300 M kunával (40 M euró) kellett emelni a vállalat tőkéjét, amelyben az említett két vállalat külön-külön 150 M kunával (20 M euró) vett részt. Ugyanakkor a magas földgázárak miatt, a Petrokemija idén tavasszal leállította termelését. Ennek ellenére nem történt elbocsátás a vállalatnál, és a dolgozók a fizetésüket megkapták, a kollektív szerződésből adódó minden jogukat a vállalat tiszteletben tartotta.

Az állam eladja a 33,8%-os tulajdonrészét a brac-szigeti légikikötőben

Az állam felhatalmazta a DO Savjetovanje és Agram Brokeri céget, hogy végezzék el a Brac -szigeti légikikötő vállalat értékbecslését, amellyel megindult a cég állami tulajdonban lévő 33,8%-os részvénytársaságjának eladási folyamata. A döntés része a horvát Nemzeti Helyreállítási és Ellenállóképességi Programnak (RRF). A befektetőknek szóló tenderfelhívás közzé tételére várhatóan 2023 első hónapjaiban kerül majd sor. Amennyiben a részvénytársaság értékesítése sikeres lesz, akkor az állam tulajdonrésze a jelenlegi 38,5%-ról 4,7%-ra csökkenne. A cég többségi tulajdonosa az Egyesült Arab Emírátsi Eagle Hills Real Estate cég tulajdonában lévő Sunce Hoteli vállalat, amely a részvények 50,2%-át birtokolja. Horvát sajtóértesülések szerint, a Sunce Hoteli az állam által eladásra kerülő csomag megszerzésének legnagyobb esélyese. Feltételezhető, hogy az állam tulajdonában lévő részvénytársaság eladásával felgyorsulhatnak a szükséges korszerűsítési projektek (kifutópálya meghosszabbítása 1760 m-ről 2200-ra, új utasterminál építése), amelyek becsült értéke 6-8 M euró. Szakértők szerint a projektek finanszírozásának egy része az EU alapokból történhet.

A CE Industries ajánlatot adott a pólai (Pula) Uljanik hajógyár megvásárlására

A cseh CE Industries elküldte kötelező érvényű ajánlatát az Uljanik Brodogradnja 1856 hajógyár 54,77%-os részvényeinek megvásárlására. Jelenleg az Uljanik Brodogradnja 1856 az egyetlen Pólán (Pula) működő hajóépítő vállalat, melynek tulajdonos-vállalata, az Uljanik RT azonban 2019-től csődeljárás alatt áll. A cseh befektető az Uljanik 54,77%-os részesedéséért 155 M kunát (20,57 M euró) kínál. A CE Industries közleményében az áll, hogy az ajánlatuk 45 napig érvényes és a hajógyár jelenleg folyamatban lévő részletes elemzésének eredményétől függ. A cseh befektető, mely a nyáron megvásárolta a bródi (Slavonski Brod) Djuro Djakovic speciális járműveket gyártó fémipari vállalatot, összesen mintegy 20 vállalattal rendelkezik a vasúti kocsik gyártásának területén, és az energetikai ágazatban 2400 alkalmazottat foglalkoztat, éves szinten 350 M eurós forgalmat bonyolít le. A CE Industries bejelentette, hogy folytatná a hajógyártást, kibővítve az általuk birtokolt speciális „know-how”-val bizonyos szegmensekben, amelyhez biztosítanak a szükséges tőkeemlést is.

Nagy az érdeklődés a Podravka részvényei iránt a tőzsdén

A kaproncai (Koprivnica) Podravka vállalat egyike azon nem kevés vállalatnak, mely részvényeinek napi forgalma meghaladja a több millió kunát (1 HRK kb.54 HUF) a Zágrábi értéktőzsdén. A vállalat részvényei az év eleje óta mintegy 160 M kuna (21,33 M euró) értékben

cseréltek gazdát. Az elmúlt egy hétben is mintegy 10 M kuna (1,33 M euró) értékű részvényforgalom zajlott, de ennek több, mint felét a vállalat menedzsereinek tulajdonában levő részvények értékesítéséből adódott. A Podravka közleményben ismertette, hogy Marko Djerek, a Belupo igazgatótanácsi tagja kihasználta az opcionális részvényekre vonatkozó jogát és eladta 7500 részvényét, valamint a vállalat egy másik igazgatója is eladott 1000 vállalati részvényt. A részvények adásvétele nem volt jelentősebb hatással a részvények értékére mindaddig, míg ki nem derült, hogy a 7500 részvényt a Braca Pivac (Pivac testvérek) húsipari vállalat vásárolta meg. Az összes részvény (7,12 M) számához viszonyítva a 7500 részvény nem jelent jelentős tételt, de a részvények keddi árfolyama ennek ellenére 7,4%-kal növekedett, 666 kunára (88,8 euró). Ilyen esetekben az értéktőzsde a részvények kibocsájtójának magyarázatát kéri, melyre a Podravka a következő nyilatkozattal válaszolt: „Nem ismeretes számunkra bármilyen új körülmény vagy tény, mely kihatással lenne/lett volna a szóban forgó részvények értékének növekedésére, amelyek nem általánosan, vagy nem az értéktőzsdén már közzétett információk következményei lennének.” A 4,6 M kuna (613 E euró) befektetéssel a Braca Pivac ugyan csak 0,1%-kal, 3,29%-ra emelte meg részesedését a Podravka vállalatban, de miután három évvel ezelőtt átvették a zágrábi Kras édesipari termékeket gyártó vállalatot, a Pivac testvérek befektetéseit mindig nagy érdeklődés övezi a horvát értékpapír piacon. Ivica Pivac az akvizíciót egyszerűen azzal magyarázza, hogy vállalatuknak volt szabad tőkéje, és a Podravka részvényeinek megvásárlása a jelenlegi árak mellett jó befektetési lehetőségnek tűnt. A Braca Pivac a Podravka nyolcadik legnagyobb részvényese, közvetlenül a nyugdíj- és állami alapok után.

A pittsburghi Egyetemi Orvosi Központja befektet az új zaboki Onkológiai Központba

A pittsburghi Egyetemi Orvosi Központ (University of Pittsburgh Medical Center – UPMC) 15 M eurós befektetése a zaboki Onkológiai Központba az első ilyen típusú külföldi befektetés a horvát egészségügybe. Az amerikaiak célja ezzel a befektetéssel a regionális, illetve európai egészséguturizmus piacára történő belépés. A horvát páciensek számára pedig az amerikai szakértelem megjelenése teljes egészében ugyanolyan diagnosztikai és kezelési szolgáltatásokat tesz majd elérhetővé az onkológiai szolgáltatások területén, mint az Egyesült Államokban, de a Horvát Állami Egészségbiztosító által meghatározott árakon.

A rosszindulatú daganatokat gyógyító Központ körül még sok a tisztázatlan kérdés, de a zaboki Általános Kórház, a Dragan Primorac volt egészségügyi miniszter tulajdonában lévő Sv. Katarina Speciális Kórház és az amerikai Egyetemi Orvosi Központ közös befektetése annak bizonyítéka, hogy az állam komolyan gondolja az állami és magántulajdonban lévő egészségügyi intézmények együttműködésének ösztönzését. További bizonyíték erre a tervezett új szabályozás, melynek értelmében a speciális kezelésre szoruló pácienseket az állami egészségbiztosító (Hrvatski Zavod za Zdravstveno Osiguranje – HZZO) külföldi intézmények helyett a hazai magánintézményekbe irányítja majd, függetlenül attól, hogy a magánkórháznak van-e szerződése az egészségbiztosítóval.

Az EU alapokból Horvátország eddig 8,4 Mrd eurót tudott lehívni

Horvátország az Európai Strukturális és Beruházási Alapokból 2013 óta összesen 8,41 Mrd eurót tudott lehívni, ami az EU alapokban rendelkezésre álló eszközök 78,4%-át jelenti, áll Natasa Tramisak, a Regionális fejlesztési és EU alapok miniszterének jelentésében, melyet a Horvát Kormány tegnapi ülésén el is fogadott. A 2014-től 2020-ig tartó időszakban Horvátországnak 10,73 Mrd euró állt rendelkezésére. 2022. november 3-ig 13,74 Mrd euró értékű szerződés megkötésére került sor, ami a rendelkezésre álló eszközök 128%-a. Ehhez kapcsolódó hír, hogy Horvátország számára a Versenyképességi és Kohéziós Alapból jóváhagytak 5,2 Mrd euró támogatást, a 2021-2027-ig terjedő időszakra.

Az INA cégvezetése december 15-ére hívta össze a vállalat részvényesi Közgyűlésének rendkívüli ülését

Az INA olajipari vállalat Igazgatótanácsa 2022. december 15-ére hívta össze a részvényesi Közgyűlés rendkívüli ülését. Az ülés összehívásának oka – többek között – a Felügyelőbizottság (FB) jelenlegi horvát tagjai, Damir Mikuljan, Branimir Skurla és Ivo Ivancic mandátumának meghosszabbítása újabb 6 hónapos időszakra. A részvényesi szerződés értelmében a horvát kormány 3 FB tagot javasol, akik közül kerül kiválasztásra az FB elnöke is. A MOL 5 tagot javasol, valamint 1 tag képviseli a cég munkavállalóit. A Közgyűlés 2020 decemberében nevezte ki az FB-be a MOL-t képviselő Molnár Józsefet, Uzsoki Lászlót, Ortutay Zsuzsannát, Szabó Gabrielt és Szollár Domokost, akiknek megbízatása 2024 decemberében jár le. Damir Mikuljan, az FB jelenlegi elnöke, 2017 júniusától tagja az FB-nek, Branimir Skurla 2021. december 17-én nevezte ki az FB tagjának, míg Ivo Ivancicot 2022. június 15-én nevezte ki 6 hónapos mandátumra az addigi FB elnök, Davor Filipovic helyett, aki a gazdasági és fenntartható fejlődési miniszteri posztra való kinevezése miatt idén április 29-én benyújtotta lemondását.

Forrás: Magyarország Nagykövetsége, Horvátország